

ДРУШТВО С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ

Појам - друштво капитала, утврђен капитал, подељеност на уделе, неодговорност за обавезе

Назив – победа економског схватања

Природа

- друштво капитала
- погодност за мала и средња предузећа
- најбројнији облик друштва
- делатност - свака, осим резервисане за АД

Начело слободe уговорања

Чланови

Број - могућност једночланости; **нема макс. броја**

Правни основи стицања чланства – уговор о: **1)** оснивању **2)** о приступању **3)** преносу удела **4)** наслеђе и **5)** статусна промена

Начин стицања и престанка чланства – уписом и брисањем у Регистру (конститутивно дејство)

Адреса за пријем поште – обавезна евиденција, достављање писмена од друштва члану

Обавезе члана – **1)** редовно – уношење улога **2)** ванредно – додатна уплата и споредна чиница **3)** важан члан – појачана дужност (нпр. неконкур.)

Права члана: **1)** основна **2)** пратећа **3)** повлашћена

- **основна**: удео у основном капиталу, учешће у добити и право гласа (активно и пасивно)
- сразмерност права гласа и учешћа у добити уделу у капиталу
- **пратећа** права: **1)** уз управљање – обавештавање и надзор **2)** уз удео у капиталу – располагање, упис у повећању капитала и преча куповина од другог члана
- **повлашћена** права (уз престанак свих чланова)

* нпр. **1)** повећан бр. гласова **2)** сагласност на одлуке директора...

* забрана лавовских клаузула

Улози

Облик - сваки, **осим рада**

Особине улога: одређен уговором о оснивању (приступању), безуслован и на неодређено време

Забране ДОО-у - **1)** ослобађања од уношења улога **2)** враћања улога

Стицање сопствених улога допуштено под прописаним условима - није враћање

Додатне уплате

Појам – **новчано** давање члана друштву поврх основног улога, а ван основног капитала

Циљ – прибављање средстава од чланова за покриће губитака, измирење поверилаца, инвестирање...

Обавеза

- само по оснивачком акту
- надлежност – скупштина једногласно, а по оснив. акту и већином (обавезује само гласале)

Правни режим

- обавеза друштва да врати дод. упл.
- додатна уплата не улази у основни капитал

Могућност ослобођења од обавезе – **а)** само члана који је потпуно уплатио основни улог **б)** овлашћење друштва да му удео прода

Санкција за повреду додатне уплате – искључење дужника из чланства без накнаде удела, уз остајање додатне уплате

Враћање додатне уплате

- сметње:

а) неуплата целе додатне уплате

б) најпре покриће губитка и намирење поверилаца

в) режим смањења капит. (заштита поверил.)

г) супсидијерност према стеч. повериоцима

- ако ДОО не врати дод. упл.? – давалац враћа у парници

Врсте аката ДОО – оснивачки акт, други општи акти (нпр. правилници), уговор чланова, евиденције (нпр. чланова, огранака)...

Оснивачки акт

- појам - одлука или уговор

- садржина – прописана
- форма – писмена, овера и предаја Регистру
- измена
 - * **већином свих по капиталу**, осим ако оснивачки акт предвиђа већу већину
 - * сагласност члана чија се чланска права умањују (нпр. преча куповина удела, предлагање директора)
 - * овера и предаја Регистру

Уговор чланова

- необавезност, нема овере, не предаје се рег.
- дејство само између уговорника
- хијерархија - подређеност оснивач. акту

Основни капитал

Особине: **1)** утврђен оснивачким актом **2)** подељен на уделе (осим у једночланом доо – један удео) **3)** регистрован

Минимални

- износ -100 дин.
- сврха – израчунавање удела чланова

Промена – повећање и смањење

- одлука скупштине – 2/3 свих по капиталу; не испод апсолутне већине
- дужност регистрације промене капитала 1 у год.
- као у АД

Повећање основног капитала

- појам – радња уношења нове вредности...
- начини повећања:
 - 1)** новим улозима постојећих или нових чланова - **а)** право пречег уписа нових удела постојећих чланова **б)** сразмерност постојећем уделу
 - 2)** средствима друштва (добит или резерве)
 - 3)** претварањем тражбина у уделе
 - 4)** статусна промена

Смањење основног капитала

- * појам – радња изношења вредности...
- * разлози – покриће губитака, пребацивање у резерве, поништај удела, исплата удела члану, статусна промена (нпр. издвајање)
- * поступак смањења – 1) регистрација одлуке за 3 месеца 2) врсте поступка: редован и поједностављен
- * редован поступак – заштита поверилаца
 - + пријава потраживања
 - + обезбеђење или намирење, иначе парница
- * поједностављен поступак смањења
 - + нема заштите поверилаца
 - + случајеви – поништај сопственог удела стеченог без накнаде, поништај удела члана уз исплату накнаде из резерви, покриће губитака, стварање резерви за будуће губитке
 - допуштеност истовременог смањења и повећања
 - забрана смањења испод миним. капит.

Удели

Појам – скуп чланских права и обавеза

Јединство удела - један члан има један удео (“прирастање”)

Природа

- није ХОВ – издаје се потврда на захтев члана
- забрањена јавна трговина уделима

Величина - сразмерност улогу, осим ако оснивачки акт или једногласна одлука скупштине друго одреди

Врсте удела – искључиви, сувласнички и сопствени

- сувласнички удео - појам

- * фикција једног члана унутар друштва

* именовање заједнич. пуномоћника, иначе:

1) **удео се не рачуна у кворум (нема гласа)**

2) радње друштва према једном делују на све (нпр. обавештавање)

* солидарност сувласника за обавезе према друштву

Сопствени удео

- појам

- допуштеност само **у прописаним случајевима**: 1) бесплатно 2) искључење члана 3) иступање 4) откуп удела 5) принудан откуп од наследника 6) статусна промена

- услов – **потпуна уплата**, осим под 2, 5 и 6

- стицање само од члана, али не и од себе

- **забрана стицања у једночланом друштву**

- ограничење плаћања - пад нето имовине друштва испод основног капитала

- режим - не даје глас, не рачуна се у кворум, не даје учешће у добити

- располагање (одлуком скупштине) – 1) бесплатна расподела члановима 2) продаја члану или 3. лицу 3) поништај

- рок отуђења – 3 године од стицања

Стицање удела

- **забрана** друштву да финанс. подржи **било ког** у стицању (нпр. зајам, јемство)

- ништавост посла

Поништај удела

- појам – радња укидања удела услед чега се мења сразмера удела члановима

- коме? – друштву (сопств. удео) и члану (одузимање)

- одузимање члану: 1) вољно и 2) принудно

а) принудно – само у случајевима из закона (нпр. искључење члана) и оснивачког акта (неретроактивност)

б) вољно - уз пристанак члана

- правни основ - одлука скупштине (измена оснивачког акта)

- последице по капитал: 1) нпр. смањење 2) пораст удела осталих чланова

- рок исплате накнаде – до 2 год. од регистрац.

- ако се капит. смањује – нема потребе за посебном одлуком о смањењу

Начини располагања уделом

- отуђење – уз и без накнаде (нпр. поклон)

- оптерећење – нпр. залога, плодоуживање

Пренос удела - свако отуђење

- врсте – унутрашњи и спољни

- унутрашњи пренос – на члана (слободан)

- спољни – на нечлана

* **сметње**:

1) по закону - преча куповина чланова

2) по оснив. акту – а) сагласност друштва б) право доо да одреди стицаоца в) друго

Преча куповина - овлашћеник (сваки члан)

- диспозитивност законског режима

- форма уговора – писмена уз оверу, регистрац.

- форма понуде и прихвата – писмена

- поступак преноса

* давање понуде – елементи уговора

* рок прихвата – 30 дана по закону

* више прихватилаца – споразум прихватилаца о расподели, иначе сразмерна расподела

* у извршном поступку – члан има право прече куповине

- повреда прече куповине

* **заштита овлашћеника тужбом**

* **циљ** – прекуп тј. “поништај” уговора са 3. лицем и/ли уступање удела тужиоцу

* **рок за тужбу** – 30 дана, најкасније 6 месеци по регистрацији преноса на 3. лице

* **могућност да суд наметне обезбеђење за цену тужиоцу; одбацивање тужбе**

- **прихват, па одбијање закључења уговора**

- могућност понудиоца: 1) закључење са 3. лицем или 2) тужба за утврђење против прихватиоца да су стекли удео и да плате цену
рок за тужбу – 30 дана по истеку рока за закључење уговора
- некоришћење прече куповине – слобода преноса на 3. лице у року од 90 дана по истеку рока за прихват
 - одговорност преносиоца и прибавиоца – солидарна за неунети део улога

Наслеђивање удела

- по наследном праву – у часу смрти
- више наследника – у оставини старалац заоставштине врши права у друштву
- **право принудног откупа** – по оснив. акту
 - * овлашћени купац – доо (скупштина) или остали чланови
 - * рок – 6 месеци по смрти, најкасније 3 месеца по регистрацији наследника
 - * заблешка принудног откупа у Регистру - наследници немају глас до исплате цене
 - * цена – а) висина и рок исплате по оснивачком акту б) поштовање ограничења плаћања

Залагање удела

- коме? - 1) друштву 2) другом члану или 3. лицу
- **залагање удела друштву - забрана, иначе ништавост**
- залагање другом члану или 3. лицу
 - * слобода залагања
 - * сметње? - по оснивачком акту
 - * сметња сагласности за пренос
 - + важи и за залагање
 - + дата сагласност за залог важи и за продају удела ради намирења заложне тражбине
 - + упис сметње у регистар заложних права на покретним стварима
 - + чије је право гласа? - залогодавчево

Исплате члановима

Врсте – учешће у добити, враћање зајма, враћање додатних уплата и друго

Исплате учешћа у добити

- као дивиденде у АД: у новцу или повећањем удела
- сразмера са уделом, осим по оснив. акту
- 2/3 већина свих у скупштини

Редослед плаћања – прво покриће губитака, па уплата у резерве, па исплата члановима

Ограничења плаћања

- пад нето имовине испод уплаћеног основног капитала, увећаног за обавезне резерве
- укупне исплате - не веће од добити у текућој години увећаној за нераспоређену добит и резерве за расподелу члановима, а умањеним за непокривене губитке из претходних година и обавезне резерве
- може и више: 1) ако се капитал смањује 2) члану по основу уговора о раду

Санкција повреде ограничења

- несавесни члан - увек враћа примљено
- савесни члан - враћа ако је нужно за намирење поверилаца
- остали чланови друштва, директори и чланови НО - **солидарна одговорност** са примаоцем исплате, ако су **гласали** на скупштини и одобрили исплату, иако су знали да је недопуштена
- солидарна одговорност и других чланова ДОО и управе који су **намерно или крајњом** непажњом **допринели** недопуштеној исплати
- искључење одгов. – само за чланове друштва и чланове управе који су гласали против
- застарелост – 1) друштва према несавесном примаоцу 10 год. од исплате 2) друштва према осталим одговорним лицима – 5 год.

Престанак чланства

Начини – 1) смрт 2) иступање 3) искључење 4) пренос целог удела 5) поништај удела

Иступање

Појам

Начини – без навођења разлога и из оправданог разлога

Ненавођење разлога

- нема право на накнаду удела
- сметње – 1) неуношење улога 2) штета по друштво 3) иступилац избегава појачане дужности
- поступак – писмена изјава друштву, захтев Регистру за брисање, брисање

Оправдано иступање

- разлози - 1) штета члану од друштва или од других чланова 2) онемогућавање остваривања права члану 3) наметање несразмерних обавеза 4) други разлози по оснивачком акту

Право на иступање

- императивно правило
- забрана укидања права и одрицања од права на иступање

Поступак

- захтев члана друштву - писмена форма
- надлежност – скупштина већином свих
- рок за одлуку – 60 дана по пријему, иначе усвајање захтева
- исход – усвајање или одбијање захтева
- * усвајање – 1) исплата накнаде члану 2) удео постаје сопствени 3) регистрација
- * накнада – 1) залога на сопственом уделу ради обезбеђења исплате 2) само из резерви или продајне цене удела иступилоца 3) до исплате накнаде цела добит се уплаћује у резерве

* одбијање захтева - судско иступање

- 1) тужба суду – месец дана по сазнању, до 3 год. од настанка разлога
- 2) суд одлучује о оправданости, накнади и року исплате
- 3) накнада удела иступилоцу

- висина - тржиш. вредн. удела на дан тужбе
- исплата - као кад је доо сагласно (само из резерви и добити)
- принудно извршење против друштва само продајом сопственог удела
- солидарна одговорност доо и свих чланова друштва за накнаду

4) суд доставља пресуду Регистру

5) регистрација иступања – престанак чланства

6) накнада штете члану - у посебној парници

Искључење

Појам

Само из оправданог разлога

Начини – вансудско и судско

Вансудско искључење - одлуком скупштине

- разлог - неуношења улога ни по опомени
- већина – 2/3 преосталих чланова по капиталу
- више неуплатилаца – обавеза искључења свих
- удео искљученика постаје сопствени удео
- искљученик нема право на накнаду удела
- друштво има право одштету – у парници

Судско искључење - одлуком суда

- разлози: 1) штета друштву тешком кривицом 2) неизвршавање појачаних дужности 3) отежавање пословања

- право друштва на искључење - императивност

- одлука о тужби – скупштина, већином присутних
- мере суда (могућност) – 1) суспензија гласа туженог 2) принудна управа у друштву
- рок за тужбу – 180 дана по сазнању, до 3 год. по настанку разлога
- усвајање тужб. захтева – 1) престанак чланства по регистрацији 2) сопствени удео 3) обавеза искљученика да уплати неуплаћени део улога
- накнада удела
- * право искљученика
- * посебна тужба – 180 дана по правноснажн. искључења
- * висина – ликвид. вредност удела са каматом

- * исплата накнаде – 1) рок - а) судски -до 2 год. б) по оснивач. акту и дуже, али до 5 год.
- 2) начин - као код иступања (из добити и резерви)

Накнада удела

- * исплата накнаде
 - 1) из резерви друштва или продајом сопственог удела
 - 2) до исплате сва добит иде у резерве за исплату накнаде
 - 3) принудно извршење – само продајом сопственог удела
 - 4) цена у извршењу нижа од накнаде – гаси се тражбина искљученика за разлику
- * право друштва на одштету од искљученика - компензација са обавезом накнаде удела